

Jihočeský kraj – Země Horní Rakousko – cisterciácké opatství ve Vyšším Brodě – Sdružení na podporu cisterciáckého kláštera Vyšší Brod (Linec) a Sdružení přátel vyšebrodského kláštera (Dolní Dvořiště)

si Vás dovolují pozvat na výstavu

RŮŽE A MEČ. STIFTERŮV „VÍTEK“

**Česko-rakouská výstava
k historickému románu Adalberta Stiftera „Vítek“
v cisterciáckém klášteře ve Vyšším Brodě**

25. června – 30. října 2005

*„Jestli se kniha povede, bude to Čechy jistě těšit; neboť Čechy mají jedny z největších a nejpozoruhodnějších evropských dějin.“
(Stifterův dopis vydavateli Heckenastovi, 18.11.1864)*

Historický román Adalberta Stiftera „Vítek“ (1865-1867) líčí vzestup rodu Vítkovců, předků pánů z Rožmberka, v jižních Čechách 12. století. S jedinečným zájmem o české dějiny a s velkým respektem ke slovansko-české kultuře rozvíjí Stifter ve svém epickém pozdním díle představu evropské mezistátní pospolitosti, která je protiváhou k politické realitě 19. století. Tato vize „společné Evropy“ byla pro Stifterovy nacionalisticky smýšlející současníky nepředstavitelná, v dnešní době sbližování Evropy však získává na aktuálnosti.

Procházka výstavou

I.

*„Již v době mého dětství jsem se setkával se stopami jednoho rodu, který obýval jih Čech a ve vzpomínkách a vyprávění lidu zůstával živoucí...“
(Adalbert Stifter předmluva k „Vítkovi“)*

První část výstavy přibližuje místo děje a historickou látku románu. Jižní Šumava se dostává do centra pozornosti a dnešní oblast Trojmezí (Bavorsko – jižní Čechy – Horní Rakousko) je přitom vnímána jako kulturně propojený region, který je prost národních hranic a protikladů.

Po inscenované panoramatické scénérii Šumavy a literárním přivítání návštěvníků následuje ve „Vítkovi“ zpracované téma historie významného jihočeského panského rodu Rožmberků a literárního pojetí pověsti o „dělení růží“. Samostatná „růžová místnost“ představuje pětistou šípkovou růží jako ústřední motiv románu. Heraldický znak Rožmberků dodnes dotváří v mnoha podobách charakter jižních Čech.

II.

„Jenom historie...je jedinou, největší a nejmoudřejší, ale bohužel velmi často opomíjenou učitelkou lidských věcí.“

(Adalbert Stifter: „Budoucnost lidského rodu“. Wiener Bote [Viedeňský zpravodaj], 6.6.1849)

Druhá část výstavy je věnována Stifterovu chápání dějin. Ve „Vítkovi“ sehrávají ve vztahu k „velkým“ politickým dějinám „malé“ anonymní dějiny rovnocennou úlohu. Nejdříve se představuje venkovský svět „Vítka“ s jeho každodenně se opakujícími rituály a úkony stojící v protikladu k mocenským centrům, která jsou reprezentována především stěžejní úlohou Prahy. Stifter pracuje s představou ideálního středověkého panovníka a s jeho rozporuplným vztahem k válce a zároveň se snahou objevit v podstatě dějin „jemný zákon“. Závěrem jsou osvětleny politické události Stifterovy doby, které se ve „Vítkovi“ odrážejí.

III.

„Lidé mi porozumí, až když budou číst Vítka za sto let.“

(Stifter svému bratrovi Johannovi, 1867)

Třetí část výstavy se zabývá vznikem a recepcí díla. Mnohokrát opravované rukopisy k „Vítkovi“ ukazují, jak intenzivně na tomto románu Stifter pracoval. Je zde uvedeno několik příkladů způsobu práce Stiftera s historickými prameny. Jeden z tématických okruhů se dotýká některých velmi kontroverzních náhledů na „Vítka“, jak ze strany čtenářů, tak ze strany kritiků. Třetí část výstavy je zakončena audiovizuální prezentací jazyka „Vítka“. Téměř s absurdností hraničící excesivně se opakující výpovědi a formulace, které silně připomínají hudebně rytmické zákonitosti, podtrhují Stifterovu literární modernu. Návštěvníci se s výstavou loučí s několika krátkými návody, jakým způsobem je dnes možné román číst.

IV.

**„Slovo jest silnější než vrhač kamení a umírnění přemáhá běh pozemský.“
(Adalbert Stifter: „Vítek“)**

V „Gotických sklepeních“ opatství jsou prezentována umělci vytvořená média, která se vypořádávají s hlavním tématem „Vítek“, totiž s řešením politických konfliktů. Na jedné straně se člověk snaží zabránit historickým katastrofám parlamentárními diskusemi a jednáními, na druhé straně zůstává válka nevyhnutelnou. V klenutých historických prostorách vytvořili umělci Sam Auinger a Werner Fritsch mediální audiovizuální koláž.

Vědecká koncepce: Univ.-Prof. Dr. Wolfgang Wiesmüller, Universität Innsbruck společně s Dir. Mag. Martinem Sturmem, Mag. Jiřím Francem a Mgr. Ivanem Slavíkem; Organizační vedení: Ing. Květoslava Lauterbachová, Dir. Mag. Martin Sturm, Marketink: Ing. Květoslava Lauterbachová, Mag. Jiří Franc, Dr. Julius Stieber; Architektura expozice: Ing.arch. Hana Urbancová, Ing. Manfred Quatember; Ztvárnění expozice: Nebe s.r.o. České Budějovice; Instalace médií: Video: Werner Fritsch, Sound: Sam Auinger, Video editing: Dany Scheffler, Technické zajištění: Gerd Thaller, Koncept: Sam Auinger, Martin Sturm, Wolfgang Wiesmüller, Produkce: Medienstudio O.K Centrum pro současné umění Linec; Herci: Petr Červinka, Martin Hruška, Sylva Malinková, Jiří Šesták, Petr Šporcl (Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích), Georg Bonn, Ljubisa Lupo Grujic, Florian Müller-Morungen, Thomas Kasten, Joachim Rathke, Gunda Schanderer (Hornorakouské zemské divadlo Linec)

Předkladatel projektu: Sdružení přátel vyšebrodského kláštera, CZ-382 72 Dolní Dvořiště 212 (Český Krumlov). Předsedkyně výkonného výboru: Ing. Květoslava Lauterbachová; Partneři: Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu. Jihočeský kraj, Krajský úřad, U Zimního stadionu 1952/2, CZ-370 76 České Budějovice. Vedením odboru pověřena: Ing. Kamila Hrabáková; Země Horní Rakousko, Zemské kulturní ředitelství, Promenade 37, A-4021 Linz. Organizační vedení: HR Mag. Josef Ecker; Verein zur Förderung des Zisterzienserstifts Hohenfurth (Sdružení na podporu cisterciáckého kláštera Vyšší Brod), Mittelpromenade 7, A-4048 Puchenu. Jednatel: Dkfm. Dr. Klaus Zerbs; Cisterciácké opatství ve Vyšším Brodě, Klášter 137, CZ-38273 Vyšší Brod. Kontaktní osoba: P. Justín Berka, OCist., převor kláštera.

VÝSTAVA „RŮŽE A MEČ“

Místo konání: Cisterciácké opatství Vyšší Brod, Klášter 137, 38273 Vyšší Brod

Informace, rezervace prohlídek výstavy „Růže a meč“ (denně 9.00 – 16.00 hod.): Sdružení přátel vyšebrodského kláštera, 382 72 Dolní Dvořiště 212 (okr. Český Krumlov), Tel. +420/380 704 817, Fax +420 / 380 704 811, stifter2005.vbrod@seznam.cz; www.stifter2005.at; www.horniplana.cz

Otevřeno denně kromě pondělí 09.00-12.00 a 13.00-16.00 hod.

Vstupné: 90,-CZK (50,-CZK se slevou), 10% sleva pro skupiny.

V DEN VERNISÁŽE 25.06.2005 JE MOŽNÉ VÝSTAVU NAVŠTÍVIT OD 12.00 DO 16.00 HOD. ZDARMA.

V areálu cisterciáckého kláštera Vyšší Brod můžete dále navštívit:

Cisterciácké opatství ve Vyšším Brodě

Otevřeno: Od 1. května do 30. září denně mimo pondělí a neděle dopoledne 09.30-11.30 a 13.15-16.15 hod., v dubnu a říjnu po předchozí dohodě.

Prohlídka (cca. 60 min.): klášterní kostel, galerie gotických plastik, klasicistní obrazová galerie s barokními sbírkami, rokoková knihovna.

Vstupné: 70,-CZK (50,-CZK se slevou: studenti, důchodci, děti nad 10 let), cizojazyčné prohlídky 130,-CZK (100,-CZK se slevou). Děti do 10 let zdarma.

Tel.: (00420) 380 747 674, Fax: (00420) 380 746 588, E-Mail: cist.klaster@vyssibrod.cz

Poštovní muzeum Vyšší Brod

Stálá expozice v klášteře přístupná v dubnu až říjnu denně mimo pondělí 09.00-12.00 a 13.00-17.00 hod.

Vstupné: 25,-CZK (10,-CZK se slevou)

Tel.: (00420) 380 746 679, Fax: (00420) 380 746 243

DALŠÍ KULTURNÍ INFORMACE

DROBNÉ SENZACE. STIFTER 2005

www.stifter2005.at a www.horniplana.cz

Jihočeský kraj – Krajský úřad

Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu

U Zimního stadionu 1952/2

CZ – 370 76 České Budějovice

Tel. +420 / 386 / 359 088

E-mail: stiborova@kraj-jihocesky.cz

www.kraj-jihocesky.cz